

KORRALDUS

26.01.2023 nr DM-117465-28

Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-513917 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41, tuginedes taotleja 02.12.2021 esitatud taotlusele nr T-KL/1009757-2, Saarde Vallavolikogu 20.01.2022 otsusele nr 29 ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 07.04.2022 kirjale nr 17-1/2022/1793-2, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Anda AS-le TREV-2 Grupp (registrikood 10047362) Kauoja maardla Kauoja IV liivakarjääris maavara kaevandamiseks keskkonnaluba nr KL-513917 kehtivusajaga 15 aastat;

1.2 Avalikustada AS-le TREV-2 Grupp keskkonnaloa nr KL-513917 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded;

1.3 Korraldus jõustub AS-le TREV-2 Grupp teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-513917 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr KL-513917 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

AS TREV-2 Grupp (registrikood 10047362, aadress Teemeistri tn 2, Nõmme linnaosa, Tallinn); edaspidi ka *taotleja*) esitas 13.10.2021 Keskkonnaametile Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevandamisloa*) esmataotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.10.2021 menetluse nr M-117465 juurde (korrigeeritud taotlus esitatud 02.12.2021).

Kauoja IV liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Saarde vallas Lodja külas riigile kuuluvatel kinnistutel Lodja metaskond 6 (katastritunnus 71102:001:0382, registriosa nr 3121450) ja Lodja metaskond 87 (katastritunnus 71102:001:0141, registriosa nr 10576950), mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Tegemist on uue mäeeraldisega, mis hõlmab Kauoja kruusamaardla (registrikaart nr 0957) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 9, 10, 12, 13, 15 ja 16 plokki ning täiteliiva aktiivse tarbevaru 11, 14 ja 17 plokki. Taotletav mäeeraldis koosneb kolmest lahustükist, mäeeraldisse kogupindala on 23,10 ha ja teenindusmaa kogupindala 24,51 ha. Mäeeraldisega seotud varu on järgmine: ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 455 tuh m³ ja kaevandatav varu 427 tuh m³; täiteliiva aktiivne tarbevaru on 268 tuh m³ ja kaevandatav varu 228 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 50 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Keskkonnaloa kehtivusajaks on 15 aastat. Kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (Maa-ameti 19.10.2021 kiri nr 9-3/21/16183-2).

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad suures osas maaparandussüsteemiga REIU(TTP-493) (maaparandussüsteemide registri kood/ehitise kood 6114540010620/001). Põllumajandus- ja Toiduametil (*PTA*) puuduvad vastuväited Kauoja IV liivakarjääris kaevandamisele, kuid on märkinud, et kaevandamisprojekt tuleb koostada selliselt, et maaparandussüsteemi kuivenduskraavide kaudu oleks liigvee äravool süsteemist tagatud igal ajahetkel (12.10.2021 kiri nr 6.2-1/9770-1).

Taotletava mäeeraldisse ja selle teenindusmaa lahustükkide vahel kulgevad metsateed nr 7110264 Reiu tee ja nr 7110263 Kurgoja tee.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 27.01.2022 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

2.2 Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste teavitamine

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS-i 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus

või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 15.12.2021 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 20.12.2021 kirjaga nr DM-117465-7 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Kuni keskkonnaloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 15.12.2021 kirjaga nr DM-117465-6 Saarde Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt 16.02.2022. Saarde Vallavolikogu nõustus 20.01.2022 otsusega nr 29 (registreeritud KOTKAS-s 25.01.2022 nr DM-117465-8 all) tingimuslikult keskkonnaloa andmisega.

KeÜS § 47 lõike 2, HMS § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 10.01.2023 õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 10.01.2023 kirjaga nr DM-117465-26.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid määratud tähtaja jooksul ei esitatud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis AS-lt TREV-2 Grupp 10.01.2023 kirjaga nr DM-117465-26 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest.

AS TREV-2 Grupp vastas 11.01.2023 kirjaga (registreeritud KOTKAS 25.01.2023 nr DM-117465-27), milles nõustus keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõuga.

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnaamet jättis 20.12.2022 kirjaga nr DM-117465-25 „Kauoja maardla Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata keskkonnamõju hindamise Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevusega kaasnevate keskkonnahäiringute vältimiseks või leevendamiseks keskkonnameetmete määramist on käsitletud käesoleva korralduse punktis 3.3.

3.2 Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 antav keskkonnaluba nr KL-513917 kehtivusajaga 15 aastat annab ettevõttele Kauoja maardlas Kauoja IV liivakarjääris õiguse alljärgnevalt:

- maavara kaevandamine.

3.2.1 Maavara kaevandamine

3.2.1.1 Õiguslik alus

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamisloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab kaevandamisloa andja kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Kui jäätmed tekivad kaevandamise käigus, siis *JäätS* § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. *JäätS* § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt Kauoja IV liivakarjääris kaevandamisel jäätmeid ei teki – kogu kasulik materjal turustatakse, mäeeraldiselt eemaldatud katend kasutatakse müra- ja tolmutõkkevallide rajamiseks vastavalt koostatavale kaevandamise projektile ning peale maavara ammendamist kasutatakse tõkkevallides kasutatud katend karjäärialala korrastamiseks vastavalt korrastamisprojektile või müüakse maha. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus esitada

kaevandamisjäätmekava ning selle alusel otsustada jäätmeloa vajaduse üle.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. AS TREV-2 Grupp ei ole seisuga 25.01.2023 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

Maakatastriseaduse § 18¹ lõike 10 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Vastavalt maakatastriseadusele § 18² lõike 4 kohaselt katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenevalt mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve.

3.2.1.2 Riigi huvi

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Muu hulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga.

Taotletav Kauoja IV liivakarjäär asub riigile kuuluvatel kinnistutel Lodja metskond 6 (katastritunnus 71102:001:0382, registriosa nr 3121450) ja Lodja metskond 87 (katastritunnus 71102:001:0141, registriosa nr 10576950) ning kaevandada soovitav maavara (ehitus- ja täiteliiv) kuulub riigile.

Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendi „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (*juhend*) punkti 3 kohaselt tuleb taotluse üle otsustamisel kaaluda riigi huvi esinemist või puudumist lähtuvalt varustuskindluse aspektist, kui taotletakse luba riigile kuuluva ehitus- ja täiteliiva kaevandamiseks.

Keskkonnaamet analüüsis taotletava Kauoja IV liivakarjääri optimaalse teeninduspiirkonna varustuskindlust järgnevatest kriteeriumitest lähtuvalt.

I Analüüsiti, kas taotletav tegevus on vajalik maavarade säästliku ja majanduslikult otstarbeka kasutamise tagamiseks (MaaPS § 14)

Taotletav tegevus on vajalik, kui

1. loa andmisega hoitakse ära majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plokkide teke;
2. loa andmine tagab kasutusel oleva mäeeraldise lamamis oleva maavaravaru täieliku väljamise;
3. loa andmine tagab korrastamistingimuste otstarbekama täitmise;

4. loa andmine tagab planeeringutest või riigi infrastruktuuri laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavaravaru kaitse nõuete täitmise ning maavara ratsionaalse kasutamise.

Keskkonnaameti hinnangul Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa taotlus ühegi eelnimetatud punkti alla ei läinud, kuna

1. taotletavalt mäeeraldiselt on ka tulevikus võimalik ilma olulisi lisakulutusi tegemata maavara väljata;
2. tegemist ei ole olemasoleva mäeeraldisel laiendamisega sügavuti;
3. mäeeraldisel kasutuselevõtt ei ole vajalik olemasolevate mäeeraldisel korrastamistingimuste otstarbekamaks täitmiseks;
4. olemasolevate andmete põhjal ei ole varu väljamine vajalik maavaravaru kaitse nõuete täitmiseks või ratsionaalseks kasutamiseks seoses maardla alal planeeritavate tegevustega. Taotletaval Kauoja IV liivakarjääri mäeeraldisel alal ei ole varem kaevandamist toimunud, tegemist on metsaalaga.

II Analüüsi, kas taotletava mäeeraldisel teeninduspiirkonnas on tagatud varustuskindlus (juhendi punkt 5)

Varustuskindluse tagatuse analüüsimise juures on oluline selgitada

- kas kaevandamiseks taotletavast mäeeraldisest kuni 50 km kaugusel paikneb samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldisi;
- kui suur on antud piirkonnas samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldisel kaevandatav jääkvaru kokku;
- milline on olnud maavara kasutamise intensiivsus kaevandamiseks taotletava mäeeraldisel teeninduspiirkonnas viimase viie aasta jooksul.

Kui analüüsi tulemusel selgub, et varem kaevandamiseks antud mäeeraldisel piires kaevandatav jääkvaru rahuldab taotletava mäeeraldisel teeninduspiirkonna vajadused kaevandamiseks taotletava maavara osas enam kui 10 aastaks, loetakse taotlus riigi huviga vastuolevaks.

Seisuga 07.03.2022 jäi taotletavast Kauoja IV liivakarjääri mäeeraldisest 50 km raadiusesse 13 mäeeraldist, mille kaevandatava ehitusliiva jääkvaru suurus kokku oli 3521,508 tuh m³ ja 15 mäeeraldist, mille kaevandatava täiteliiva jääkvaru suurus kokku oli 2566,091 tuh m³. Nende karjääride tarbimismahtude põhjal (kokku arvestatult ehitusliival keskmiselt 47 tuh m³ aastas, täiteliival keskmiselt 45 tuh m³ aastas) oli ehitus- ja täiteliiva osas varustuskindlus tagatud enam kui 10 aastaks.

Juhendi punkt 6 näeb ette, et riigi huvi väljaselgitamisel tuleb olulist tähelepanu pöörata taotleja põhjendustele mäeeraldisel saamiseks. AS TREV-2 Grupp on mäeeraldisel saamise vajadust põhjendanud muu hulgas järgmiselt: *Kauoja liivamaardla on olulise tähtsusega projekteeritava Rail Baltic raudteetrassi ja Via Baltica ehitamiseks, millest Kauoja IV liivakarjäär asub ~10 km kaugusel. Kauoja liivamaardla paikneb logistiliselt soodsas asukohas, kust on võimalik*

kaevandatavat maavara realiseerida nii projekteeritava Rail Balticu ehitamiseks, Tallinn-Pärnu-Ikla maantee planeeritavate 2+2 ja 2+1 teelõikude ehitamisel kui ka nt Tootsi tuulepargi rajamisel.

2017.a valminud „Rail Balticu ehitamiseks vajalike ehitusmaavarade varustuskindluse uuring“ (koostaja Teede Tehnokeskus AS) jõuti järeldusele, et arvestades Pärnumaa liiva ja kruusa varusid on liiva ja kruusa varustuskindlus nii madala kui kõrge savi- ja tolmu sisalduse arvestuses teeninduspiirkonna Pärnu maakonna osas kriitiline. Seepärast on juurde tarvis maavara, mis eeldatavalt vastab filtratsiooninõuetele. Selleks võiksid eelistatult sobida liivad ja kruusad, mille peenosise sisaldus ei ületa 8%. Geoloogiliste uuringute järgi on savi- ja tolmuosakeste sisaldus Kauoja IV liivakarjääri ehitusliivas alla 8% (keskmine 3,5 – 3,8%).

Taotletava Kauoja IV liivakarjäärile lähimasse raudteetrassi ja potentsiaalsesse teeninduslõiku jääb nii Venemurru tee maanteeviadukt kui ka Kõveri ja Venemurru ökoduktid, mis suurendavad lokaalselt raudteetrassi materjali vajadust märgatavalt. Kuigi vaadeldavas Ristiküla piirkonda jäävas Rail Balticu lõigus võib hinnata kasutatava täitematerjali varu piisavaks Rail Baltic vajaduse katteks, siis analüüsides täitematerjalidega varustatust ka liikudes Ristikülast suunaga Pärnu poole, siis on nähtav oluline puudujääk raudtee ehituseks sobiva täitematerjali osas. Samuti tuleb arvestada asjaolu, et lähitulevikus ehitatakse neljarealiseks Pärnu-Ikla maantee, millest esimene 9 km lõik läheb hankesse juba sel aastal.

AS TREV-2 Grupp on pikaajalise teedehituse ja kaevandamise kogemusega ettevõte ning varustades suuri taristuprojekte täitematerjalidega ettevõttesiseselt, on võimalik tagada odavaim ehitusmaksumus. Juba praeguseks on AS TREV-2 Grupp sõlminud lepingu Rail Baltic viaduktide ehituseks Haju maakonnas, samuti planeeritakse osaleda Pärnu maakonna objektide ehituses.

Eeltoodud väidete analüüsimiseks ja kaalumiseks ning riigi huvi väljaselgitamiseks palus Keskkonnaamet 08.03.2022 kirjaga nr DM-117465-12 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) seisukohta Kauoja IV liivakarjääri keskkonnavalda taotlusele.

MKM-i töi 07.04.2022 kirjas nr 17-1/2022/1793-2 (registreeritud KOTKAS-s 08.04.2022 nr DM-117465-14 all) välja järgmised asjaolud: Varustuskindluse analüüsi kohaseid varusid ei saa siiski pidada piisavaks nii Rail Balticu kui ka selle rajamise järgset ehitusmaterjalide nõudlust silmas pidades. Samuti muudavad võimalikud varud Rail Balticu trassikoridori läheduses (~10 km) nende kasutamise suhteliselt soodsamaks võrreldes kaugematel asuvatega, seejuures võttes arvesse ka Euroopa Liidu roheleppes tulenevat CO₂ emissiooni vähendamise vajadust ehk mida lähemalt maavara transportida, seda vähem emissiooni. Kauoja maardla paikneb logistiliselt soodsas asukohas, kust on võimalik kaevandatavat maavara realiseerida nii projekteeritava Rail Balticu ehitamiseks, Tallinn-Pärnu-Ikla maantee planeeritavate 2+2 ja 2+1 teelõikude ehitamisel kui ka nt Tootsi tuulepargi rajamisel.

Teede Tehnokeskus AS poolt 2017 valminud „Rail Balticu ehitamiseks vajalike ehitusmaavarade varustuskindluse uuring“ (lk 84-87, 90) jõuab järeldusele, et: arvestades

Pärnumaa liiva ja kruusa varusid, on liiva ja kruusa varustuskindlus nii madala kui kõrge savi- ja tolmuosalduse arvestuses teeninduspiirkonna Pärnu maakonna osas kriitiline. Seega on juurde vaja maavara, mis eeldatavalt vastab filtratsiooninõuetele. Selleks võiksid eelistatult sobida liivad ja kruusad, mille peenosise sisaldus ei ületa 8%. Geoloogiliste uuringute kohaselt on savi- ja tolmuosakeste sisaldus Kauoja IV liivakarjääri ehitusliivas alla 8% (keskmine 3,5-3,8%). Määramatusest tingituna loetakse tegevuskava koostamisel Pärnu piirkonda nõrga varustuskindlusega piirkonnaks liiva ja kruusa suhtes.

Riigiteede teehoiukavast aastateks 2020-2030 ilmneb, et taotletava mäeeraldise lähipiirkonnas toimuvad samuti erinevad riigimaantee tööde: Pärnu-Ikla 2+2 maantee ehitus (esimene 9 km lõik läheb hankesse käeoleval aastal), Are - Nurme 2+2 maantee ehitus, jm. Taotletava Kauoja IV liivakarjäärile lähimasse raudteetrassi ja potentsiaalsesse teeninduslõiku jääb nii Venemurru tee maanteeviadukt kui ka Kõveri ja Venemurru ökoduktid, mis suurendavad lokaalselt raudteetrassi materjali vajadust märgatavalt.

Lisaks on MKM esitanud 02.09.2020 kirjaga nr 17-1/20-0100/4894-2 seisukoha, et Kauoja II liivakarjääris, mis asub taotletavast Kauoja IV liivakarjäärist vahetult loodes, on riigi huvi olemas ning loa andmine põhjendatud arvestades piirkonda planeeritud suuremahulisi ehitusobjekte. Kauoja IV liivakarjäärist kaevandatavat ehitus- ja täiteliiva saab kasutada olenevalt kvaliteedist betooni või asfaltbetooni koostises, teede, sh Rail Baltic raudtee muldkeha, katendi ja viaduktide ehitamiseks ning täitematerjalina.

Eelnevat arvestades asus MKM seisukohale, et Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa taotluse puhul on riigi huvi põhjendatud.

Keskkonnaamet, olles analüüsinud eeltoodud argumente (sh keskkonnamõju eelhinnangu järeldusi, taotletava mäeeraldise paiknemist, kohaliku omavalitsuse nõustumist keskkonnaloa andmisega, taotleja põhjendusi mäeeraldise saamiseks), asus seisukohale, et Kauoja IV liivakarjääri keskkonnaloa andmine ei ole vastuolus riigi huviga ja MaaPS § 55 lõike 2 punktis 10 toodud keeldumise alust ei esine.

3.3 Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Lähimad hooned paiknevad taotletavast karjäärist ca 380 m kaugusel asuval Endriku kinnistul

(katastritunnus 71102:001:0404), kus teadaolevate andmete põhjal ei elata. Teised majapidamised jäävad enam kui 900 m kaugusele.

Lähim vääriselupaik (VEP208374) asub ca 300 m kaugusel kagus. Lähima kaitstava taimeliigi sulgjas õhik leiukoht on ca 750 m kaugusel. Lähimad kaitstavate linnuliikide leiukohad (metsis *Tetrao urogallus*) – on ca 630 m ja (kanakull) ca 750 m kaugusel. Kikepera linnuala (Kikepera looduskaitseala) asub ca 5,2 km kaugusel. Puujala kanakulli (*Accipiter gentilis*) püsielupaik (KLO3000691) asub ca 770 m ja Lodja väike-konnakotka (*Clanga pomarina*) püsielupaik (KLO3000975; sh leiukoht KLO9104729) ca 870 m kaugusel. Reiu jõe hoiuala (KLO2000294) asub taotletavast liivakarjäärist u 1,1 km kaugusel, mis on ühtlasi kavandatavale Kauoja IV liivakarjäärile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv ala.

Kauoja IV liivakarjäärist ca 29 m kaugusel läänes paikneb taotletav Kauoja II liivakarjäär, 40 m kaugusel lõunas paikneb taotletav Kauoja liivakarjäär.

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 20.12.2022 kirjaga nr DM-117465-25 Kauoja IV liivakarjääri keskkonnamoala taotlusele jätta algatamata keskkonnamõju hindamise. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Kauoja IV liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaad ning ca 300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnametmed:

1. Võimalike häiringute vähendamiseks moodustada karjääri piirile katendist vallid.
2. Karjääritegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada või töödelda vastavate vahenditega karjäärisiseseid teid ja platse.
3. Looduskeskkonna kaitsmiseks tuleb alustada kaevandamistegevusega (sh raietega) karjääri põhjaosast ja teha metsa ja noorendike raietööd väljaspool lindude pesitsusperioodi (raieks sobilik periood on 15. augustist 1. veebruarini).

Loetletud leevendusmeetmed lisatakse antava keskkonnamoala kõrvaltingimusteks muutmata sõnastuses, tingimust nr 2 täpsustatakse selguse huvides järgmiselt: *Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid ja puistanguid kasta.*

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattub peaaegu täielikult maaparandussüsteemiga REIU (TTP-493), mille maaparandussüsteemi kood on 6114540010620/001 ja eesmärgiks on kuivendamine. Tulenevalt keskkonnamoala taotlusele lisatud PTA 12.10.2021 kirjast nr 6.2-1/9770-1 lisatakse keskkonnamoale kõrvaltingimus järgmises sõnastuses: *Kaevandamisprojekt tuleb koostada selliselt, et maaparandussüsteemi kuivenduskraavide kaudu oleks liigvee äravool süsteemist tagatud igal ajahetkel.*

3.3.1 Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Saarde Vallavolikogu on 20.01.2022 otsusega nr 29 teinud ettepaneku, et antavale keskkonnaloale lisataks järgmine kõrvaltingimus: „Kaevandamisloa omanik on kohustatud materjali väljaveol tagama kohaliku tee nr 7110014 Lodja-Puujala tee seisukorra vastavuse majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 92 „Tee seisundinõuded“ toodud nõuetele.“ Samuti tegi volikogu Keskkonnaametile ettepaneku hinnata Kauoja IV liivakarjääris kavandatavate tegevustega kaasneva mõju võimalikku koosmõju Kauoja ja Kauoja II liivakarjääris kavandatavate tegevustega ning viimastest lähtuvate mõjudega.

Väljaveoteede kasutamise osas toimus 03.03.2022 valla ja huvitatud osapoolte (kaevandajate) vahel kohtumine, kus lepidi kokku, millistel tingimustel on tee kasutamine võimalik ja lubatud. Keskkonnaloaga ei reguleerita tegevusi, mis jäävad väljapoole mäeeraldist ja selle teenindusmaad. Tee omanikul on võimalik seada tee kasutamiseks tingimusi ning sõlmida asjast huvitatud isikutega kokkuleppeid vastavalt oma äranägemisele. Seega ei lisata keskkonnaloale teede kasutamist reguleerivat kõrvaltingimust, vaid see tuleb lahendada loast eraldiseisvalt.

Samal kohtumisel täpsustas Saarde valla esindaja, et neile sobib KMH asemel taotletava Kauoja IV liivakarjääri kohta eksperthinnang, nagu see on tehtud Kauoja II liivakarjääri taotlusele. Ekspertarvamus „Kavandatava Kauoja IV liivakarjääri osas ekspertarvamus rohevõrgustiku, veerežiimi, õhukvaliteedi ja RMK matkatee mõjutamise osas“, koostaja Alkranel OÜ, 2022 on registreeritud KOTKAS-s 11.08.2022 nr DM-117465-16 all. Saarde Vallavalitsus on 09.11.2022 korraldusega nr 2-3/548 nõustunud eelhinnangu ja KMH algatamata jätmisega. Ekspertarvamus ja eelhinnangus esitatud asjakohased leevendusmeetmed lisatakse keskkonnaloa kõrvaltingimusteks (vt punkt 3.3).

3.4 Avalikustamise käigus laekunud ettepanekud ja vastuväited

Keskkonnaloa taotluse avalikustamisel ettepanekuid ja vastuväiteid taotluse kohta ei esitatud.

Keskkonnaloa andmise otsuse eelnõu avalikustamisel ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

3.5 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajale õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel www.keskkonnaamet.ee.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Maeraldise_plaan_Kauoja_IV.pdf
3. Geoloogilised_labiloiked_Kauoja_IV.pdf
4. Korrastatud_ala_plaan_Kauoja_IV.pdf

Teadmiseks: Maa-amet, Saarde Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Carmen Tau
spetsialist
maapõuebüroo